

Omstændigheder forelaa, svarede han naturligvis Nei, og hvorfor? Blot fordi han ved at lade Sagen gaa til Doms og føre en Proces, der gaar helt op til Højesteret, kan opnaa den Fordel endnu i eet eller et Par Aar at kunne vedblive at drive sin Virksomhed. Derfor mener jeg, at Afdgangen til Domsstolene vil foruden andre Indvendinger, der kunne gjøres derimod, gjøre Sagen meget langsom, og at man derved først længe efter at en Fæstemands Skadelighed er kommen frem, kan ramme ham, saa at han endnu vil kunne gjøre megen Skade. Der blev sagt af et æret Medlem, at det var muligt, at man senere kunde komme til det Resultat, at Regeringsforslagets Autorisationsystem dog var at foretrække for det System, som Udvalgets Flertal har bragt i Forslag, og saa kunde man jo gaa over til det, naar den Tid kom, da man maatte anerkjende, at det var rigtigt — saaledes forstod jeg i det Mindste det ærede Medlem — men det er efter min Mening netop en af Hovedindvendingerne mod det ærede Flertals Forslag, at naar man først indlader sig paa at gaa den Vej, som Flertallet foreslaar, kan man ikke senere gaa over til et andet System; thi har man først givet en Række Næringsbeviser paa Fæstemandsnærings, gaar det virkelig ikke an at tage dem tilbage. Jeg ser nok, at der staar i Flertallets § 3 en Bemærkning om, at „den, hvem Næringsbeviset er meddeelt, er pligtig til uden Erstatning at finde sig i de Forandringer, som Lovgivningen om Fæstevæsenet maatte undergaa, hvilket udtrykkelig bliver at bemærke i Næringsbeviset“, men dertil skal jeg sige, at selv om man indsætter en saadan Bestemmelse i en Lov, er det dog af den Slags Ting, man ikke kan gennemføre. Har man først gennem Næringsbeviser loblig autoriseret et stort Antal Mennesker til at udøve denne Virksomhed, saa kan man virkelig ikke gaa hen og tage Tilladelsen fra dem og sige til dem: Nu maa I ikke mere bestjæftige Eder med Eders Erhverv, thi vi ville forandre Lovgivningen derom. Det er et Skridt, hvortil man aldrig her i Landet har gjort noget Tilsvarende, og som jeg derfor heller ikke tror at man fremtidig vil komme til at gjøre. Det er noget ganske Andet end den Lovregel, der er udtalt i Lovforslaget, at Bevillingen kan tages tilbage, thi Forudætningen derfor er, at Vedkommende har gjort noget Galt; men skal man gaa den anden Vej og først give Næringsingen fri, saa kommer man til at tage Næringsbeviser fra Folk, der ikke have gjort det Allermindste, man kan bebreide

dem, og det tror jeg ikke, at man nogenstunde kan gennemføre eller bekvemme sig til virkelig at bringe til Udførelse. Det er derfor efter min Mening den store Indvending, der maa gjøres imod Flertallets hele Opfattelse, at, hvis man gaar den Vej, har man for lang Tid afskaaret sig fra at komme til nogen anden eller bedre Ordning af de Forhold, her er Tale om. Jeg vil i denne Forbindelse endnu kun tilføie, at det ogsaa for mig staar som noget i sig selv lidet Unsikkert, at Afdgangen til at drive denne Fæstevirksomhed skal knyttes til saadanne rent materielle Betingelser som det at betale et Næringsbevis og stille Kaution. Det forekommer mig, at der let kan være mange Steder omkring i Landet, hvor en saadan Fæstemands- eller Fæstestone-Virksomhed i det Hele er et saa lille og bestedent Erhverv, at det vilde være meget ubilligt at knytte en saadan Fordring dertil som, at Vedkommende skal kunne betale 100 Kr. for et Næringsbevis og desuden, maaste i anordningsmæssige Effekter, kunne stille en Sikkerhed af et Par Tusind Kroner eller noget Saadant. Det forekommer mig heller ikke, at det i og for sig er heldigt. — Hvad det af det ærede Medlem for Standerborg Amts 1ste Valgtreds (Bajer) stillede Vædringsforslag angaar, skal jeg bemærke, at det har jeg i det Hele ikke noget Noelt at indvende imod. Jeg tror ikke, at det vil kunne berede Lovforslaget nogen Vanskelighed hverten hos det andet Thing eller hos Regeringen, at Tilladelsen kan meddeles ikke blot Mænd, men ogsaa Kvinder, dog ikke gifte Kvinder, som i øve i Formuefællesskab med deres Mænd, ligesom jeg ogsaa betragter det som et naturligt Tillæg dertil, at gift Kvinde, som har faaet Tilladelsen, har Myndighed til at handle og paadrage sig Forpligtelser i Alt, hvad der vedrører Fæstevæsenet. Jeg kan heller ikke se, at der er nogen særlig Betænelighed ved, at den omhandlede Tilladelse kan gives saaledes, at den kun be-rettiger til en mere indskrænket Virksomhed, altsaa f. Ex. kun til at besatte sig med vin- deligt Ejendens Bortkastelse. — Enkelthederne i de af Flertallet foreslaaede Paragrafer tror jeg ikke, at der er særlig Opfordring til at komme ind paa under denne Behandling, thi Diskussionen dreier sig jo egentlig her om det Principspørgsmaal, om man vil gaa den ene eller den anden Vej, enten den Vej, Regeringsforslaget anviser, eller den, Flertallet foreslaar. Det er vel egentlig det, hvorpaa det kommer an i den nuværende Diskussion, hvilket ogsaa synes mig at være antydet ved den Maade, hvorpaa Flertallet